

MOŽNOSTI ZVÝŠENIA ODCHOVU TELIAT VHODNÝMI METÓDAMI PLEMENITBY

Peter Polák, Ján Huba a Emil Krupa
SCPV - VÚŽV Nitra

Odborný seminár „AKO ZVÝŠIŤ POČET ODCHOVANÝCH TELIAT OD DOJČIACICH KRÁV“,
VÚŽV Nitra, 29.11.2007

Dnešné témy

- Kríženie
- Kondícia zvierat
- Výber zvierat

Ako zlepšiť efektívnosť chovu dojčiacich kráv

- Zlepšiť reprodukciu kráv
- Znížiť straty teliat
- Zvýšiť kvalitu a hmotnosť teliat
- Znížiť náklady na produkciu

Cieľ chovu - Maximálny zisk

- Znížiť náklady
  - Vybrať vhodné zvieratá
  - Vyrábať v systéme najnižších produkčných nákladov
  - Optimálne krmiť
  - Kontrolovať vplyvy prostredia
- Zvýšiť príjem
  - Kvalita teliat
  - Hmotnosť teliat
  - Obchodná stratégia (čas – hmotnosť; peniaze)

Holstein

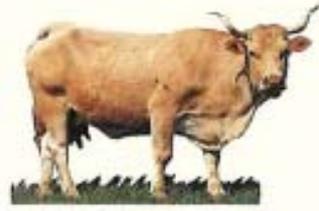
Limousine

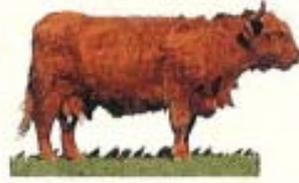
Salers

Froment du Léon

Lourlaise

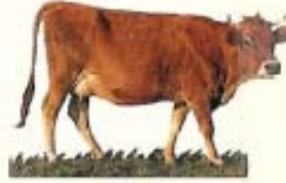
Highlands

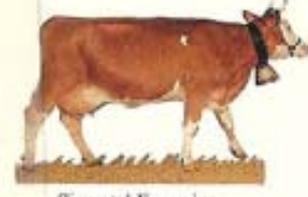
Bali

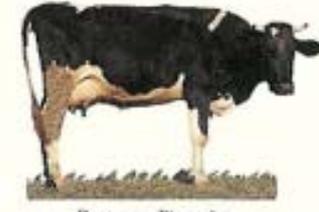
Normande

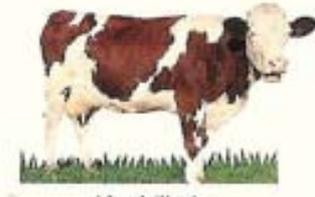
Tairine

Simmental Française

Bretonne Pie noire

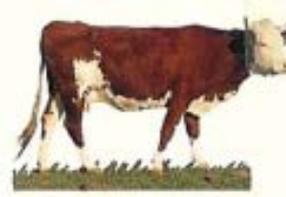
Montbéliarde

Brune

Maraichine

Abondance

Charolaise

Ferrandaise

Corse

Kríženie

**Vhodnou kombináciou
rodičovských plemien
profitovať' na prejave
heterózneho efektu**

Mliekové plemeno X mäsové plemeno

- Dojné stáda s dobrou reprodukciou
- Potomstvo býkov v PP pôsobiacich v stádach
- Býčky na mäso
- Jalovičky na mäso, alebo na predaj do komerčných mäsových stád

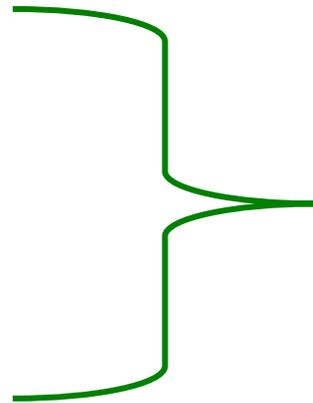
Kombinované plemno X mäsové plemeno

- Časté v dojných systémoch kombinovaných plemien s časťou stáda v systéme DK
- Prvôstky vyradené pre nízku dojivosť
- Dobrá mliečnosť a primerané osvalenie : rýchly rast a dobrá produkcia mäsa

Mäsové plemeno x mäsové plemeno

- Využitie heterózy v komerčných stádach
- Rôzne možnosti

- Dvojplemnné
- Trijplemnné
- Štvorplemenné
- viacplemenné

Terminálne a
rotačné systémy

Princípy kríženia

- Frekvencia heterozygotov v F1 generácii je vždy vyššia ako jej ich priemerný výskyt v rodičovských líniách
- Heterozygotnosť je polovičná v F2 generácii a podobne v nasledovných generáciách
- Sila heterózy je funkciou „genetickej vzdialenosti“ a dominantnej odchýlky rodičovských línií

Heteróza ako funkcia „genetickej vzdialenosti“

$$\text{Heteróza} = d (P_1 - P_2)^2$$

d - dominantná odchýlka

$P_1 - P_2$ - genetická vzdialenosť rodičovských plemien

Heterózný efekt

$$H > (P1 + P2)/2$$

- Priamy (jedinec kríženec)
- Maternálny (matka kríženka)
- Paternálny (otec kríženec)

Požiadavky na materské plemená

- Ľahké telenie
- Skorá pohlavná dospelosť
- Dobrá mliečnosť
- Menší rámec tela
- Pravidelná plodnosť
- Ľahká ovládateľnosť – pokojný temperament
- Odolnosť voči chorobám a podmienkam
- Nenáročnosť – konverzia objemových krmív
- Primerané osvalenie
- Nižšie straty teliat

Požiadavky na otcovské plemená

- Intenzívny rast
- Dobré osvalenie – kvalita jatočného tela
- Dospelosť vo vyšších hmotnostiach
- Väčší rámec tela
- Výborná konverzia krmiva
- Pokojný temperament

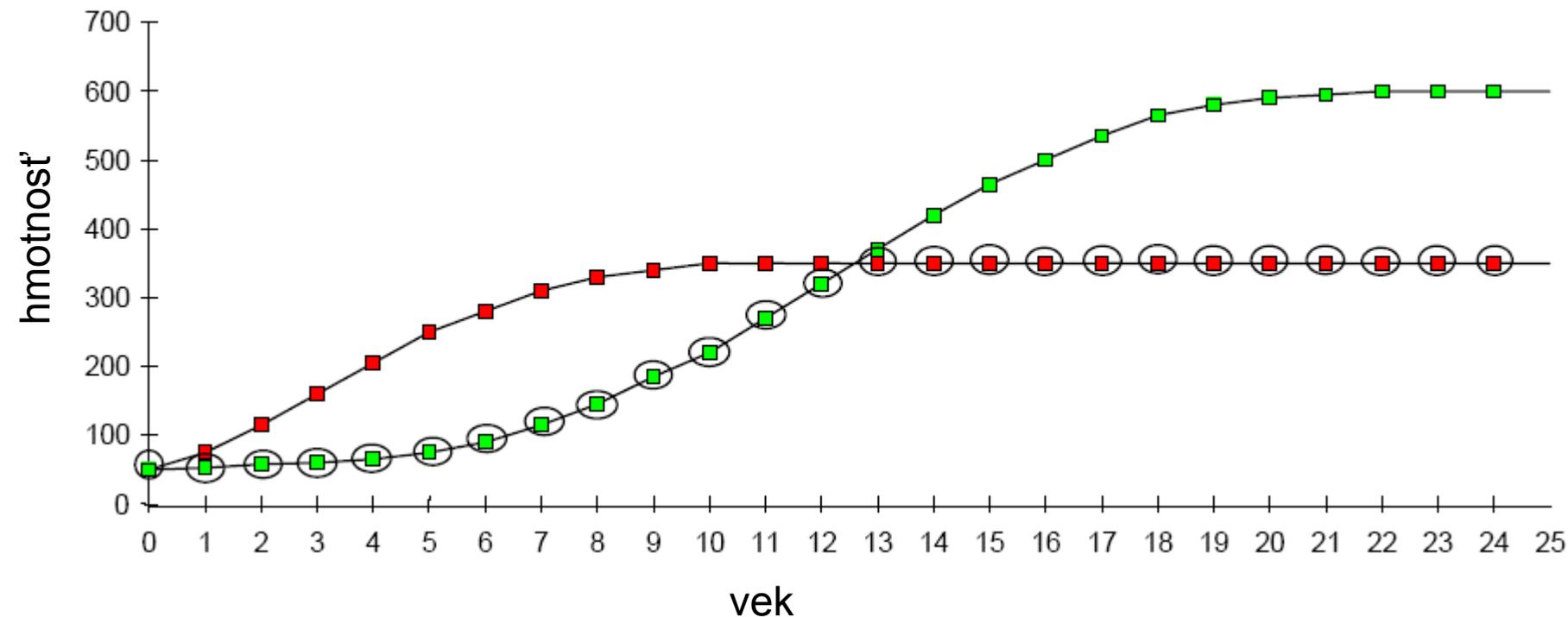
Požiadavky na hybridné potomstvo

- Dobrý rast do odstavu
- Dobrý rast po odstave
- Dobrá kvalita jatočného tela
- Dobrá produkcia mäsa

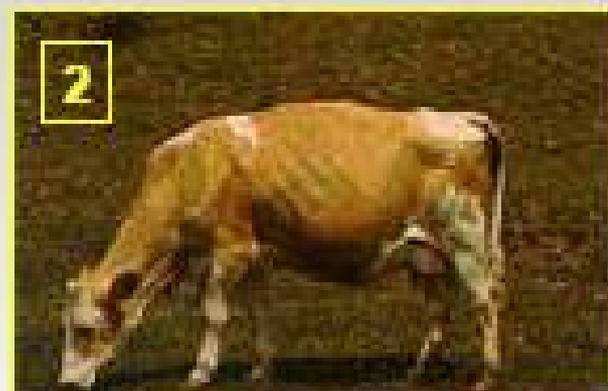
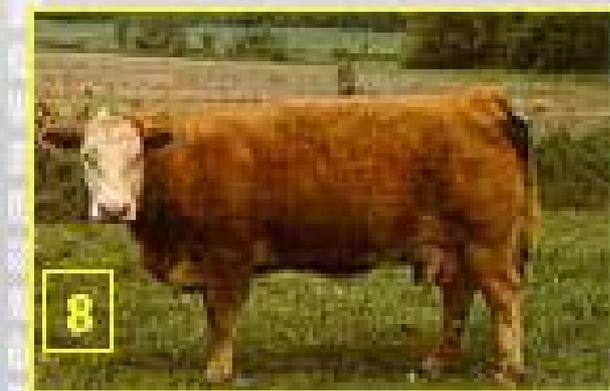
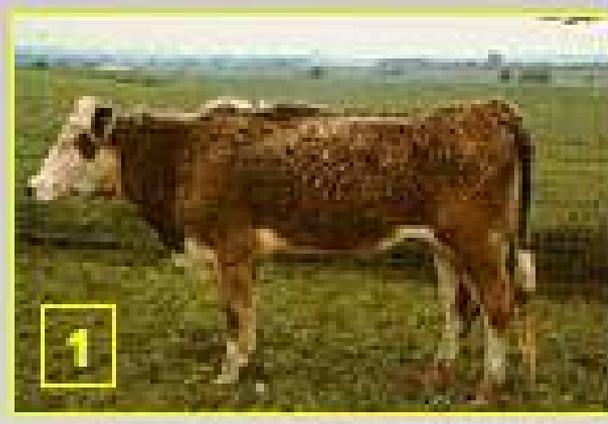
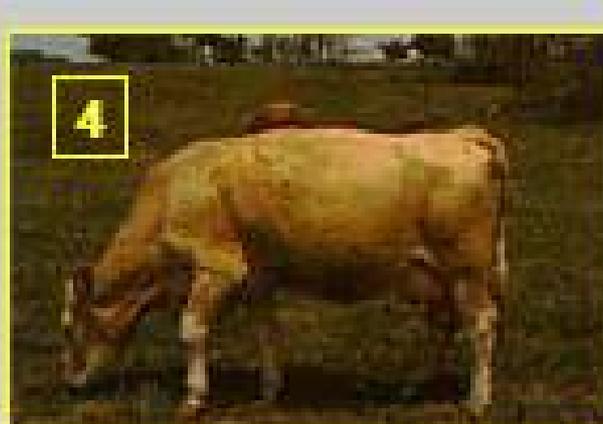
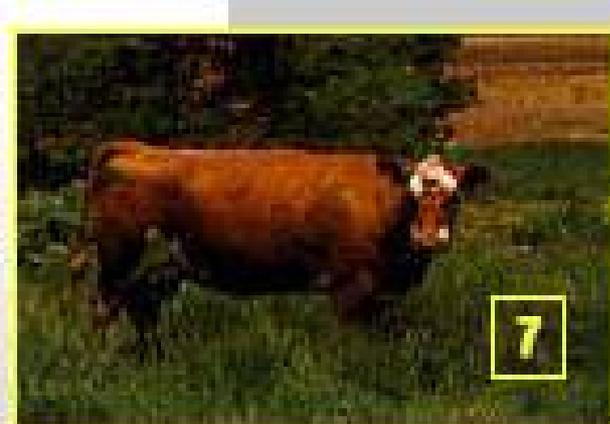
Najvýhodnejší rastový model pre komerčné stáda

Rastúci potomok

Dospelá krava

Kondícia stáda

Vplyv kondície na plodnosť

Kondícia	Podiel oplodnených %	Medziobdobie dni
3	43	414
4	61	381
5	86	364
6	93	364

Riadenie kondície stáda

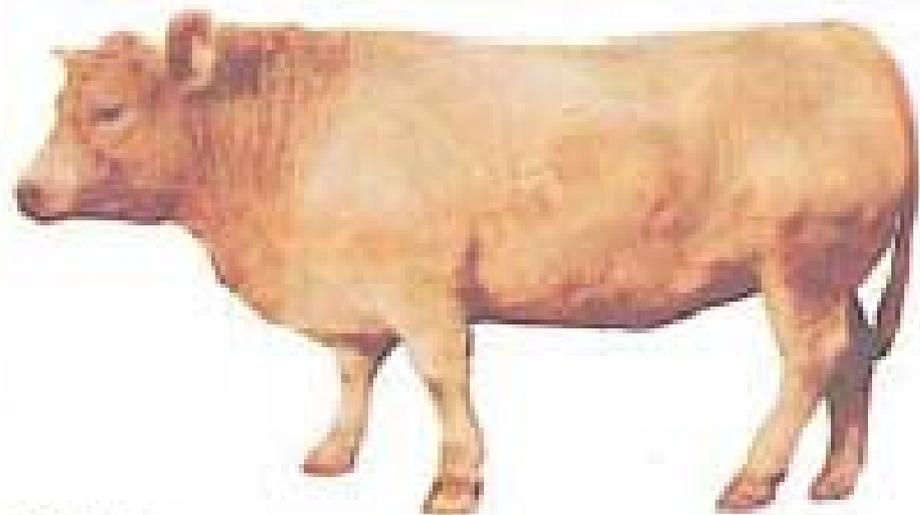
- Nie je možné na pasienku
- Najlepšie počas zimného obdobia
- Vykonateľné pri zimnom telení
- Možnosť riadenia výživy pre matiek s teľatami

Výber zvierat v komerčných stádach

Porovnanie dvoch zvierat

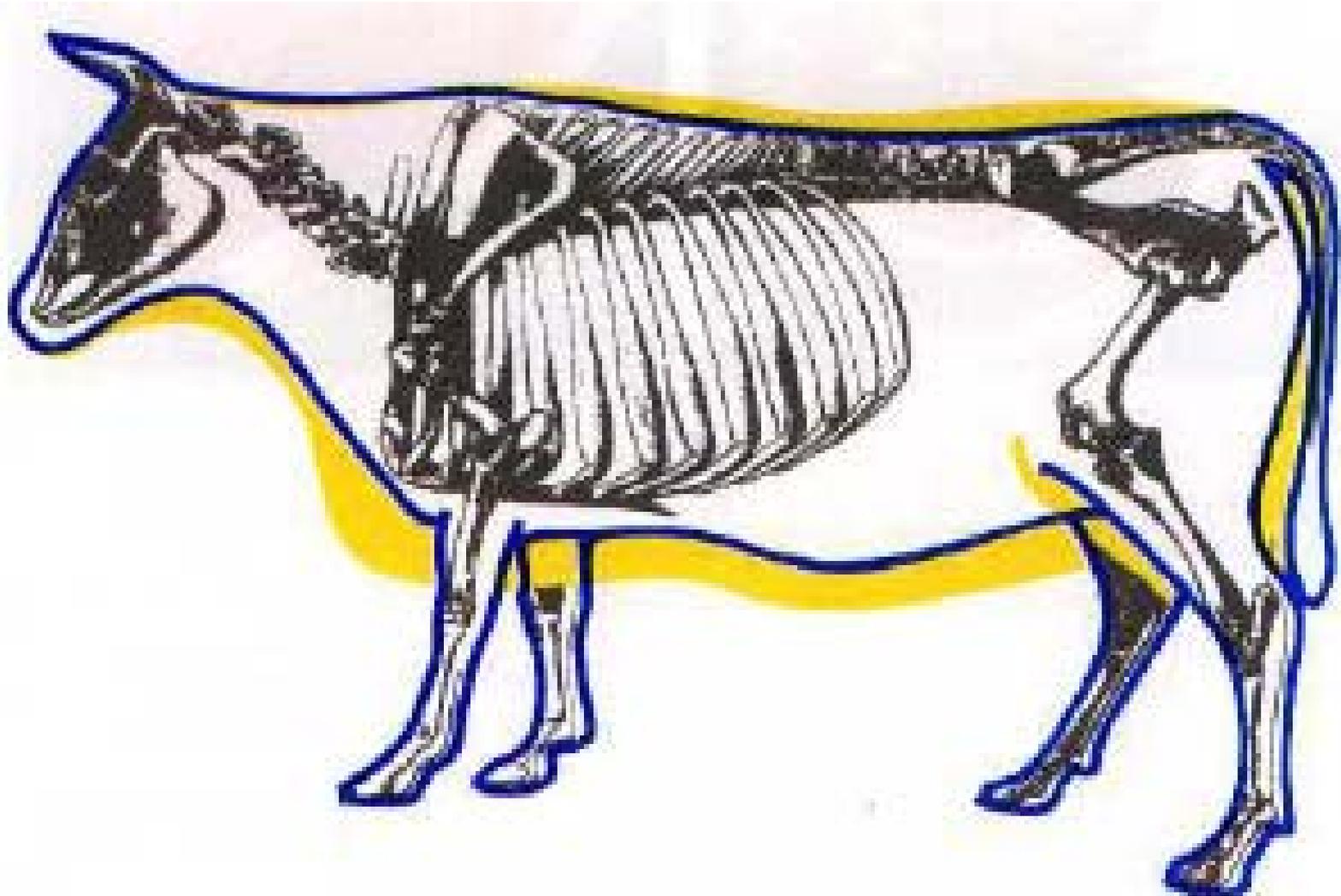

548 kgs

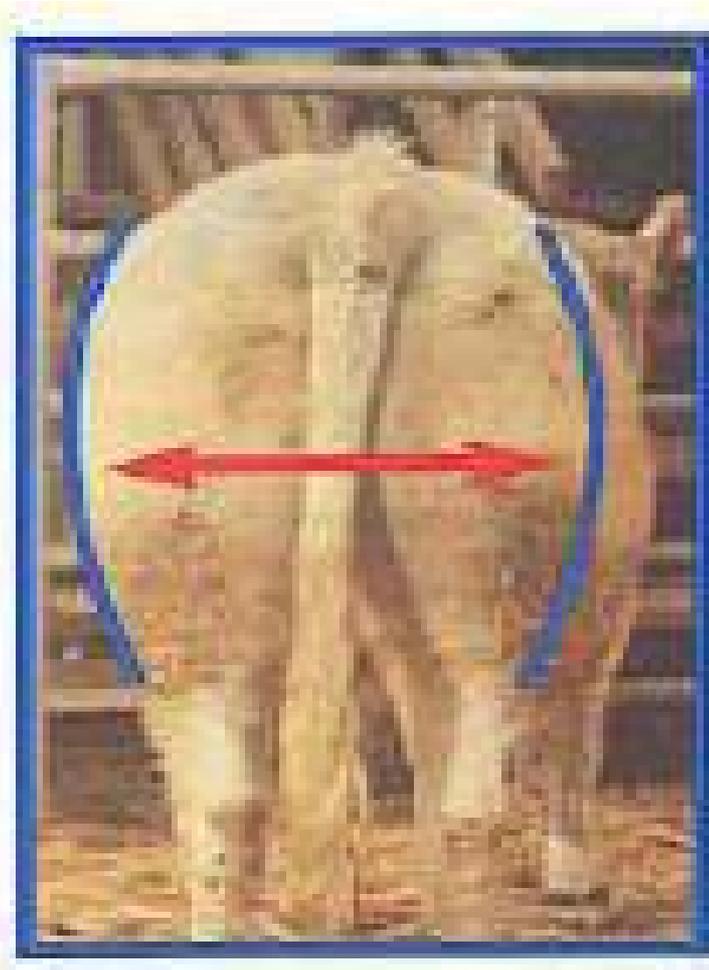
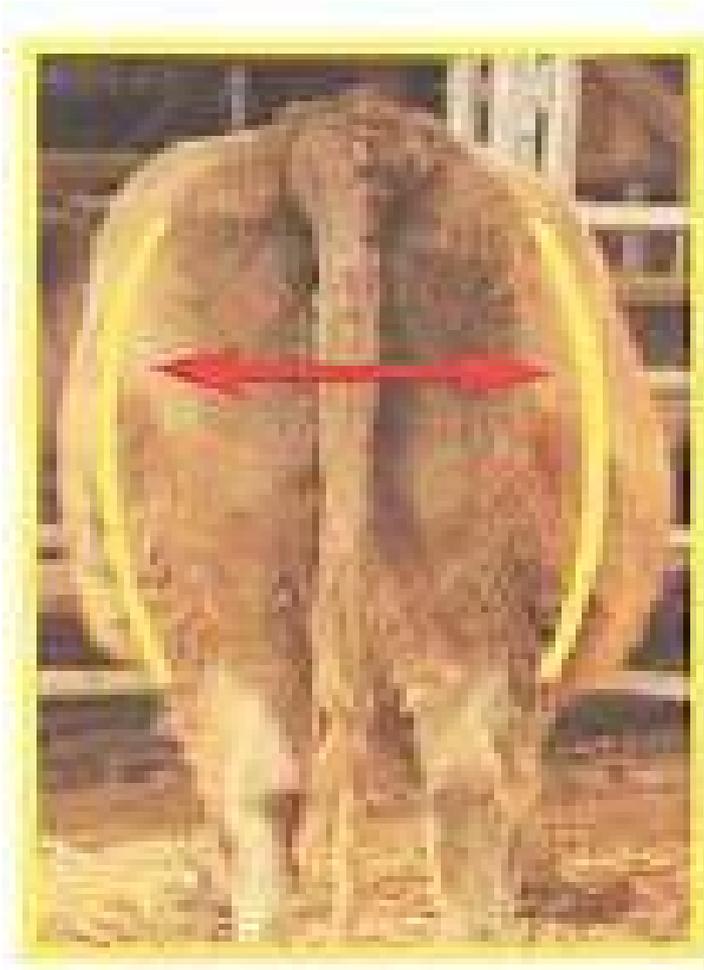

516 kgs

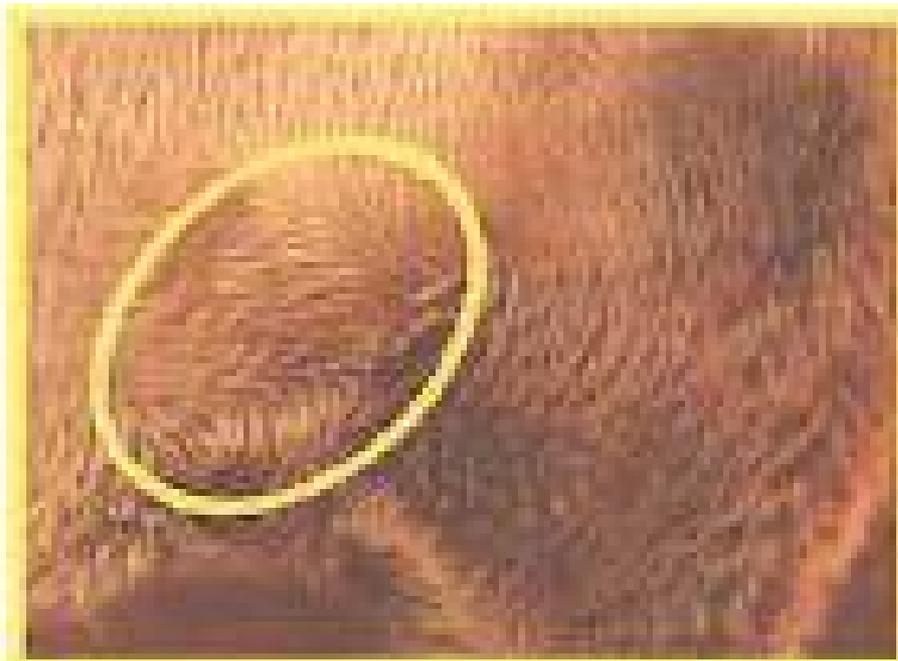
Tvar tela

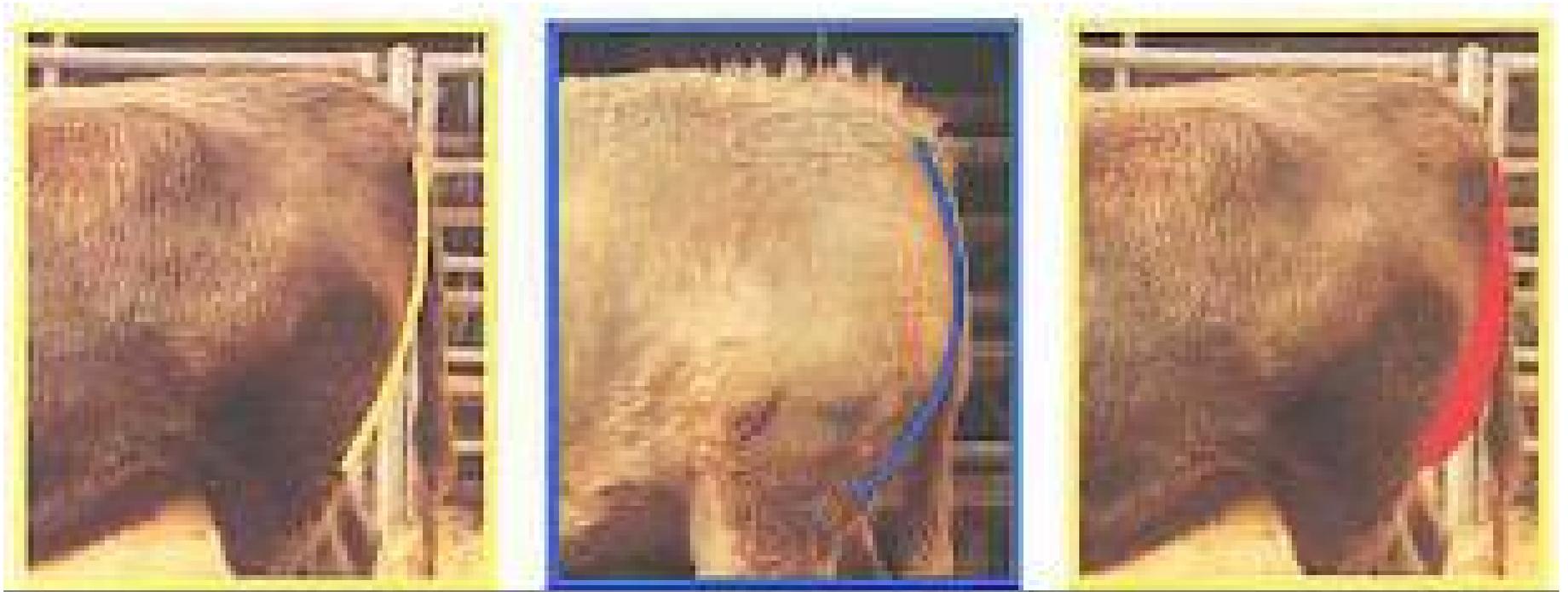
Šírka a vyplnenie stehien

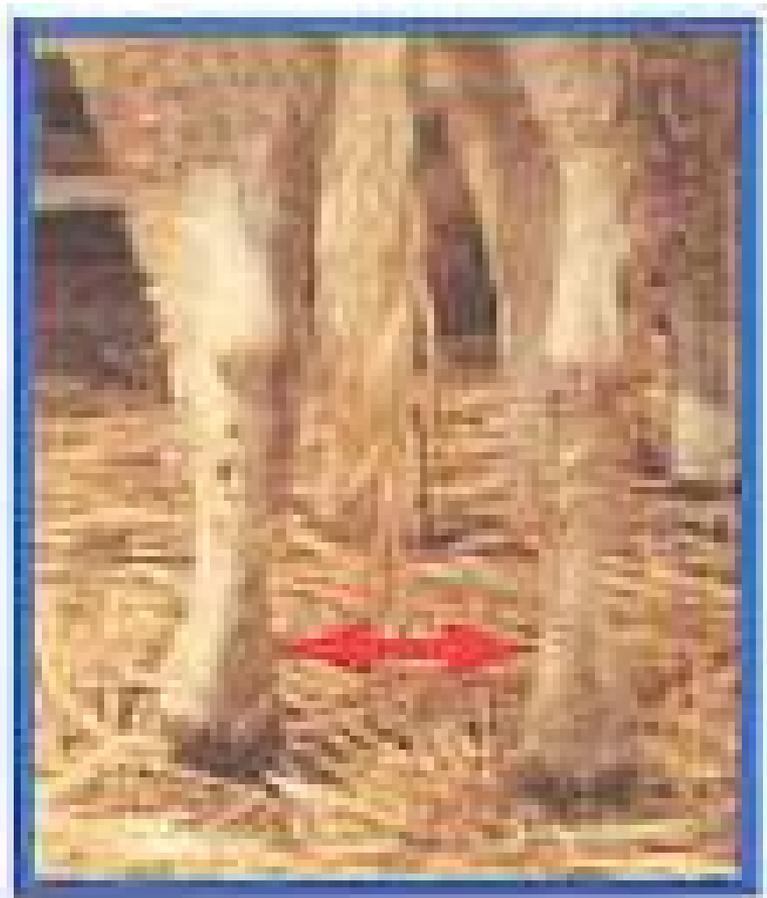
Vyplnenie slabiny

Vyplnenie a dĺžka stehna

Postoj zadných končatín

Konečné stanovisko

**Tmavšia je vhodnejšia pretože
má lepšie predpoklady pre
vyššiu produkciu mäsa pri
nižšom ukladaní tuku**

Ďakujem za pozornosť

Čas na Vaše otázky ...